Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Vitalii Ciumac)
Dosarul nr. 3a-907/24 (2-22032082-02-3a-15082024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

28 ianuarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Samatiuc Marina

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2023, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Sergiu Bacal împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acţiunii, circumstanţele cauzei.

La data de 07.03.2022, Sergiu Bacal a înaintat acțiunea în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a solicitat:

- anularea Deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** și *****, ca ilegale.

- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să-i recalculeze și să-i achite lui Sergiu Bacal pensie pentru vechime în muncă, începînd cu data de 05.04.2013, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura specializată (Procuratura de transport) cu toate majorările și indexările ce au avut loc în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținîndu-se cont de funcția deținută de reclamant la data ieșirii la pensie.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în organele procuraturii din data de 01 august 1978 pînă la data de 16 februarie 2004 avînd o vechime în muncă de procuror mai mult de 25 ani.

Începînd cu cu 07.01.2004, în conformitate cu Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003, reclamantului i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariu mediu lunar, potrivit funcției deținute, procuror în Procuratura de Transport Chișinău (procuratură specializată) pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar a procurorului în exercițiu.

Conform prevederilor art.34 a Legii nr.188-XV, procurorii pensionari beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, dreptul pe care reclamantul la dobîndit la 07 ianuarie 2004.

Astfel, menționează că, odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu în baza Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, cuantumul pensiei a fost recalculat conform dreptului dobîndit licit la recalcularea pensiei.

Potrivit art.34 din Legea cu privire la Procuratură nr.118 din 14.03.2003 și art.73 alin.(8) din Legea nr.294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratura, procurorii pensionari de asemenea beneficiau de dreptul de reclalculare a pensiei pentru vechime în muncă odată fiindu-i reconfirmrat prin Legea dreptul la recalculare a pensiei în mărime de 80% din salariul procurorului în exercițiu conform funcției deținute dobîndit legea la 07.01.2004.

Faptul dobîndirii la 07.01.2004 a dreptului de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție a procurorului în exercițiu și utilizării acestui drept pînă la sfîrșitul anului 2011 nu este negat nici de pîrît.

Potrivit art.XXIX din Legea nr.152 din 01.07.16 pentru modificarea completarea unor acte legislative, începînd cu 01 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținîndu-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror și art.12 alin.(13) din Legea privind sistemul unitar de salarizare din sistemul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018, pusă în aplicare începînd cu 01.12.2018.

Indică că, CNAS din motive neîntemeiate, la momentele respective, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipindu-l pe reclamant de dreptul dobîndit licit în anul 2003 de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia de la 01 aprilie a fiecărui an.

Consideră că, organele de asigurări sociale i-a încălcat grav dreptul la pensie, dobîndit anterior licit prin aplicarea obligatorie pentru procurori pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al

procurorului în funcție, la data de 15 decembrie 2021 s-a adresat cu o cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale din Sectorul Centru mun.Chișinău, iar la data de 24.01.2022 a depus o cerere prealabilă la CNAS întru restabilirea reclamantului în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului de funcție potrivit prevederilor Legii nr.37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și compeltarea Legii nr.355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolului XXIX din Legea nr.152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și Legii nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salaraizare din sistemul bugetar.

La data de 07 februarie 2022, CNAS a expediat în adresa reclamantului Decizia nr.B-128/22 recepționată la 11.02.2022, iar la 24 februarie 2022 decizia nr.B-338 prin care a fost refuzat în admiterea cerințelor menționate în cererea prealabilă privind recalculare pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Consideră Deciziile CNAS nr.B-128/22 din 07 februarie 2022 și nr.B-338 din 24 februarie 2022 prin care s-a refuzat în admiterea cerințelor ca ilegale și pasibile de a fi anulată cu obligarea CNAS de a recalcula și achita pesnia conform cerințelor formulate în prezenta cerere.

Comunică că, pîrîtul la examinarea cerințelor prealabile nu a determinat corect raportul juridic în cazuă, circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului, nu a luat în considerație, că Legea nr.56 din 09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin.(3)-(10) ale art.73 din Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură nu este aplicabilă în cazul din speță, deoarece contravine normelor CEDO, practicii unanim recunoscute de CEDO, Constituției RM, Hotărîrilor Curții Constituționale, legislației civile naționale și principiului securității juridice, insituit în jurisprudența instanțelor internaționale și naționale de justiție.

Mai mult ca atît se menționează că, atît prin Hotărîrea nr.4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici Curtea Constituțională a reținut că: Dreptul cetățeanului la asigurarea cu pensie se află în dependență direct cu caracterul activității sociale utile prestate.

În continuare subliniază că, pensiile pentru vechime în muncă ale judecătorilor, procurorilor au fost obținute prin munca prestată de aceștea, prin exercitarea unor funcții speciale, de importanță majoră pentru societate. În acest context Curtea a reținut anterior, că statutul juridic al unor categorii de persoane este determinat de nivelul juridico-organizatoric al organelor în care aceștea activează, dar caracterul

și complexitatea activității prestate, de responsabilității și exigențele de calificare pe care această activitate le implică. Garanțiile sociale și retribuția acestor funcționari determină faptul că statutul lor juridic să se distingă de statutul altor categorii de funcționari.

De aici și necesitatea instituirii unui nivel sporit de asigurare material și social. Instituirea pensiei speciale (de funcție) pentru procurori, la fel ca și pentru judecători, nu reprezintă un privelegiu, acesta fiind justificată în mod obiectiv ca o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigorile statutului special, căruia trebuie sa se supună procurorii, statut sever și restrictiv, stabilit prin lege de către Parlament.

Art.6 alin(1) din Codul Civil al RM stipulează expres că: Legea civilă nu are efect retroactiv.

Atunci însă cînd o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privie la anumite raporturi de constatre, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă sau realizat înainte de întrarea în vigoare a legii noi, nu mai pot fi modificate prin interpretare, ca urmare a adoptării noii reglementări, care trebuie să respecte suveranitatea aplicării legii anteriaore.

Constată că prin refuzul CNAS de a recalcula pensia reclamantului, se încalcă un drept prevăzut de lege, drept dobîndit de reclamant la momentul stabilirii pensiei și care nu poate fi restrîns pe viitor.

Indică că, toate modificările operate ulterior în actele legislative, care reglementează modul de calculare a pensiilor procurorilor au efect doar pentru persoanele (procurorii) care vor beneficia de pensii după punerea în aplicare a modificărilor respective, aceste modificări neavînd efect retroactive, potrivit regulilor generale de acțiune a legii în timp. Or, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Conform legii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Prin urmare, consideră ilegal și neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-128 din 07 februarie 2022 și nr.B-338/22 din 24 februarie 2022 ce lezează un drept prevăzut de lege a reclamantului, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze și săa chite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat pentru funcția de procuror în procuratura specializată.

Or, Casa Națională de Asigurări Sociale necesită sa-i recalculeze lui Bacal Sergiu pensia pentru vechime în muncă ținînd cont de majorarea salariului procurorului începînd cu 05 aprilie 2013 (data intrării în vigoare a Anexei nr.3 la Legea nr.37) majorarea ulterioară de la 01 august 2016 (data intrării în vigoare a

Legii nr.152) și de fiecare dată a majotării salariului procurorului în exercițiu în funcția deținută la data pensionării și pe viitor la fiecare majorare a salariului.

Deasemenea menționează că, argumentul CNAS cu privire la drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de revederile art.46 din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998, privind pensiile de asigurări sociale de stat, care însă nu prevede faptul că pensiile procurorilor și îndemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor, nu poate fi reținut deoarece art.46^2 din Legea menționată a fost întrodus prin Legea nr.56 din 09 iunie 2011, MO 107-109/01.07.11 art.280, în vigoare 01.07.11, iar reclamantul beneficiază de pensie din 2004.

În concluzia celor indicate supra, solicită admiterea cererii de chemare în judecată în sensul formulat.

<u>Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediu Rîșcani) din 17 noiembrie 2023, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de reclamantul Sergiu Bacal.

S-au anulat Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale ** și *****, ca ilegale.***

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să-i recalculeze și să-i achite lui Sergiu Bacal pensie pentru vechime în muncă, începînd cu data de 05.04.2013, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura specializată (Procuratura de transport) cu toate majorările și indexările ce au avut loc în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținîndu-se cont de funcția deținută de reclamant la data ieșirii la pensie.

<u>Verificarea admisibilității apelului;</u>

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 23 noiembrie 2023, Casa Națională de Asigurări declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediu Rîșcani) din 17 noiembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, *apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.*

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărîrea instanţei de fond a fost pronunţată public la 17 noiembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 23 noiembrie 2023, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea motivată a fost notificată părții apelante la data de 19 iunie 2024, iar motivarea apelului a fost depusă la 17 iulie 2024, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului, Casa Națională de Asigurări Sociale, a indicat că, potrivit documentelor din dosarul de pensionare al intimatului, s-a constatat că începând cu 07.01.2004 Bacal Sergiu beneficiază de pensie pentru vechime în muncă, ca procuror, calculată în mărime de 80% față de salariul funcției de procuror din Procuratura de Transport.

Prin Legea cu privire la Procuratură nr.118/2003 a fost abrogată Legea cu privire la Procuratură nr. 902/1992. Astfel, odată cu abrogarea Legii nr.902/1992, reglementările legale ce ţin de asigurarea cu pensie a procurorilor au fost transferate în noua lege cu privire la Procuratură nr.118/2003.

Art. 34 alin. (6) al Legii nr.118/2003, prevedeau că: „Procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exerciţiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii”. U

lterior, prin Legea cu privire la Procuratură nr.294/2008 a fost abrogată Legea cu privire la Procuratură nr.118/2003. Ca şi în cazul precedent, reglementările legale ce țin de asigurarea cu pensie a procurorilor au fost transferate în noua lege cu privire la Procuratură.

Potrivit art. 73 alin. (8) al Legii nr.294/2008, era indicat că: „Procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă şi a indemnizaţiei viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcţia deținută la data ieşirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii”.

Prin art. VIII al Legii nr.56/2011 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, alineatele 3-10 ale art.73 din Legea nr.294/2008, au fost abrogate.

Astfel, noua redacţie art.73 din Legea nr. 294/2008, în vigoare de la 01.07.2011, prevede că: procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr.156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

În aşa mod, începând cu 01.07.2011, drepturile de pensionare a procurorilor erau reglementate de prevederile art. 46^2 din Legea nr.156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat – abrogate.

Conţinutul art. 46^2 din Legea nr.156/1998, nu prevedea faptul că, pensiile procurorilor şi indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Începând cu data de 01.07.2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156/1998.

Totodată, menţionează că, conform art.33 al Legii nr.156/1998 posibilitatea recalculării pensiei se efectuează doar în trei cazuri: apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, transferul la una din categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege de care a beneficiat anterior, poate opta pentru pensia stabilită anterior, luând în considerare toate indexările şi recalculările efectuate până la data transferului.

Deasemenea indică că, Legea nr.56/2011 privind modificarea şi completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294/2008 cu privire la Procuratură, ce prevedeau recalcularea pensiilor şi indemnizaţiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituţionalității acesteia.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.27/2011 „Privind controlul constituţionalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii şi alte plăţi sociale pentru unele categorii de salariaţi”, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr.56/2011, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât şi a celor în demisie.

În aşa mod, reieşind din cele expuse, nu pot fi reținute argumentele intimatului precum că, prin refuzul pârâtului de recalculare a pensiei, acesta a fost lipsit de un drept garantat de lege, deoarece prin instituirea de către legislator a unor noi prevederi de asigurare socială, dreptul procurorilor la asigurare socială este garantat şi în continuare. Noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut şi a acordat o substituire echitabilă (în limitele posibilităţii resurselor financiare disponibile în buget) în acest sens prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 1 aprilie, precum prevede art.13 al Legii nr.156/1998.

Respectiv, prin prisma normelor de drept citate, apelanta opinează că, aprecierea probelor dată de instanța de fond a fost una defectuoasă și arbitrară fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile, cât şi cu dreptul la un proces echitabil.

Solicită Casa Națională de Asigurări Sociale admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanţei şi emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

Argumentele părţii intimate vis-avis de apelul declarat:

Prin referința depusă, Sergiu Bacal, a solicitat respingerea apelului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 noiembrie 2023, ca fiind legală și întemeiată.

Argumentele participanţilor invocate în cadrul judecării apelului:

Partea apelantă Casa Națională de Asigurări Sociale în şedinţa instanței de apel nu s-a prezentat. Prin cererea din 27 ianuarie 2025 a solicitat examinarea cauzei în absența reprezentantului său.

Intimatul Sergiu Bacal și reprezentantul său, avocatul Catana Eugeniu, în ședința instanței de apel au susținut argumentele indicate în referința depusă, au pledat pentru respingerea apelului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani) din 17 noiembrie 2023, ca fiind legală și întemeiată.

Audiind participanții prezenți la proces, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 noiembrie 2023, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art. 219 alin. (1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe*

circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei și ale dosarului administrativ atestă că, la 15 decembrie 2021, Bacal Sergiu s-a adresat CTAS Centru cu o cerere, prin care a solicitat să-i fie recalculat cuantumul pensiei pentru vechime în muncă începînd cu anul 2013 și pînă în prezent, și pe viitor la orice majorare a salariului a procurorului în exercițiu, corespunzător funcției deținute la data pensionării- procuror în Procuratura de transport. (f.d. 11-12)

Prin răspunsul CTAS Centru din 14 ianuarie 2022, Sergiu Bacal a fost informat că, în urma indexărilor efectuate pe parcursul anilor 2004 - 2021 pensia

acestuia la moment constituie 5201,98 lei, fiind subliniat faptul că pensia fost calculată în conformitate cu prevederile legii.(f.d.13)

La cererea prealabilă nr. 13-128/22 din 24 ianuarie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a emis răspunsul nr.B-128/22 din 7 februarie 2022, prin care a comunicat reclamantului/intimat că:

„ În conformitate cu prevederile art. 34 alin. (6) al Legii nr. 118/2003 cu privire la Procuratură, procurorii pensionați beneficiau de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Astfel, odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu în baza Legii nr. 355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar de la 01.01.2006 și de la 01.01.2008 pensia a fost recalculată.

Prin Legea nr. 56/2011 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative a fost modificat art. 73 al Legii cu privire la Procuratură și abrogate aliniatele 3-10 din art. 73.

Începând cu 01.07.201 1 până la 01.01.2018 procurorii, cu excepția procurorilor militari, aveau dreptul la pensie conform art. 46[2] a Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care prevedea expres condițiile de stabilire a pensiei pentru procurori. Conținutul art. 46[2] a Legii enumerate, nu prevedea faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului prbcuforildr.

Începând cu data de 01.07.2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie în temeiul art. 13 al Legii nr. 156/1998.

Reieșind din cele expuse, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu și anularea Deciziei din 14.01.2022 emisă de CTAS Centru, nu este.” (f.d.14)

Răspuns, cu același conținut cu nr. B-338/22 din 24 februarie 2022 (în limba rusă) a fost comunicat reclamantului/intimat (f.d.15).

Manifestînd dezacordul cu răspunsul primit, Sergiu Bacal, la data de 7 martie 2022 a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, prin care a solicitat:

- anularea Deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** și *****, ca ilegale.

- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să-i recalculeze și să-i achite lui Sergiu Bacal pensie pentru vechime în muncă, începînd cu data de 05.04.2013, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura specializată (Procuratura de transport) cu toate majorările și indexările ce au avut loc în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținîndu-se cont de funcția deținută de reclamant la data ieșirii la pensie.

<u>Admisibilitatea acțiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate în cererea de chemare în judecată, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte, precum și avînd în vedere prevederile art.191 alin. (1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Se reține, că prin acțiunea depusă, Sergiu Bacal a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ, și anume, dreptul la recalcularea pensiei.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** și ***** - constituie acte defavorabile reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei, se atestă că anterior sesizării instanței de contencios administrativ cu prezenta acțiune, Sergiu Bacal a respectat procedura prealabilă.

În urma examinării cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale, a emis Deciziile ***** și *****, prin care a respins cererea prealabilă ca neîntemeiată.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Sergiu Bacal la 7 martie 2022, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Referitor la fondul acțiunii.</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediu Rîșcani) din 17 noiembrie 2023, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de reclamantul Sergiu Bacal.

S-au anulat Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** și *****, ca ilegale.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să-i recalculeze și să-i achite lui Sergiu Bacal pensie pentru vechime în muncă, începînd cu data de 05.04.2013, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura specializată (Procuratura de transport) cu toate majorările și indexările ce au avut loc în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținîndu-se cont de funcția deținută de reclamant la data ieșirii la pensie.

Judecând cauza în ordine de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că soluția fondului este una întemeiată, urmând a fi menținută, din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Conform art.34 alin.(1) și (6) al Legii nr.118 din 14.03.2003 cu privire la procuratură, procurorul care a atins vîrsta de 50 de ani şi are o vechime în muncă de cel puţin 20 de ani calendaristici, dintre care cel puţin 12 ani şi 6 luni în funcţie de procuror sau judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în mărime de 55 la sută din salariul lui mediu, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – adaos de 3 la sută, dar în total nu mai mult de 80 la sută din salariul lui mediu, ţinîndu-se cont de indexarea acestuia. Procurorii pensionaţi beneficiază de recalcularea pensiei, în dependenţă de majorarea salariului procurorului în exerciţiu, începînd cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Dreptul la recalcularea pensiei în dependenţă de majorarea salariului lunar al procurorului în exerciţiu a fost menţinut şi de Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la procuratură, care în art. 78 al. (8) statua, că procurorii pensionaţi beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă şi a indemnizaţiei viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuiază ţinându-se cont de funcţia, deţinută la data ieşirii la pensie.

În corespundere cu prevederile legilor nr.37 din 07.03.2013 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 355 din 23.12.2003 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar şi nr. 152 din 01.07.2016 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, salariile procurorilor în exerciţiu au fost majorate.

Conform art.60 alin.(1) din Legea nr.3 din 05.02.2016 cu privire la Procuratură (în vigoare din 01.08.2016), salariul procurorului se stabilește în funcție de salariul judecătorului. Salariul de funcție al procurorului se stabilește în funcție de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea sa în funcția de procuror.

Conform art.60 alin.(2) din Legea nr.3 din 05.02.2016 cu privire la Procuratură, salariul procurorului reprezintă 90% din:

a) salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție, în cazul procurorului din Procuratura Generală sau din procuraturile specializate, cu vechimea în muncă corespunzătoare;

Conform art.60 alin. (3) din Legea nr.3 din 05.02.2016 cu privire la Procuratură, pentru exercitarea funcțiilor de conducere, procurorul beneficiază de următorul spor, calculat în raport procentual față de salariul său de funcție:

d) 9% – pentru exercitarea funcției de șef de secție în cadrul Procuraturii Generale și de procuror-șef al procuraturii teritoriale;

Potrivit Anexei nr.4 din Legea nr.270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în vigoare de la 01.12.2018, au fost instituie noi criterii de salarizare a procurorilor, salariile acestora fiind majorate.

Prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituţionalităţii unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii şi funcţionarilor publici, Curtea Constituţională a reţinut că, dreptul cetăţeanului la asigurarea cu pensie se află în dependenţă directă de caracterul activităţii social-utile prestate. Pensiile pentru vechime în muncă ale judecătorilor, procurorilor (...) au fost obţinute prin munca prestată de aceştia, prin exercitarea unor funcţii speciale, de importanţă majoră pentru societate.

În acest context Curtea a reţinut anterior că statutul juridic al unor categorii de persoane este determinat de nivelul juridicoorganizatoric al organelor în care acestea activează, de caracterul şi complexitatea activităţii prestate, de responsabilităţile şi exigenţele de calificare pe care această activitate le implică. Garanţiile sociale şi retribuţia acestor funcţionari determină faptul ca statutul lor juridic să se distingă de statutul altor categorii de funcţionari. De aici şi necesitatea instituirii unui nivel sporit de asigurare materială şi socială. Instituirea pensiei speciale (de funcţie) pentru procurori, la fel ca şi pentru judecători, nu reprezintă un privilegiu, aceasta fiind justificată în mod obiectiv ca o compensaţie parţială a inconvenientelor ce rezultă din rigorile statutului special, căruia trebuie să se supună procurorii, statut sever şi restrictiv, stabilit prin lege de către Parlament.

În conformitate cu art.46 și art.47 din Constituția Republicii Moldova, dreptul la proprietate privată, precum şi creanţele asupra statului sunt garantate. Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. Cetăţenii au dreptul la asigurare în caz de: şomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrîneţe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa lor.

Conform art.140 din Constituţia Republicii Moldova, legile şi alte acte normative sau unele părţi ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curţii Constituţionale. Hotărârile Curţii Constituţionale sunt definitive şi nu pot fi atacate.

Potrivit art.2 din Legea nr. 156 din 14.10.1998, dreptul la pensie îl are persoana domiciliată în Republica Moldova care îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege. Dreptul la pensie este imprescriptibil. Dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial.

În accepțiunea jurisprudenței Convenției Europene a Drepturilor Omului pe marginea art. 1 Protocolul 1 și Curții Constituționale a Republicii Moldova (Hotărârea nr. 27 din 20.12.2011 și nr. 19 din 19.07.2016) corelată cu speța dedusă judecății, dreptul reclamantului/intimat la pensie și chestiunilor aferente

ce derivă din acesta (recalcularea, indexarea etc) este imprescriptibil și protejat de lege indiferent de spațiul temporal în cadrul căreia este solicitată ocrotirea lui.

Completul judiciar reține că un asemenea drept social reclamantul/intimat Bacal Sergiu l-a dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

Cât privește situația procurorilor pensionați până la 01 ianuarie 2004 (situație în care se regăsește și reclamantului Bacal Sergiu) Curtea Constituțională în pct. 80 din Hotarârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul Constituționalității unor legi de modificare a condiţiilor de asigurare cu pensii şi alte plaţi sociale pentru unele categorii de salariaţi, își menține ferm concluziile expuse în Hotarârea nr. 9 din 20 martie 2004 privind declararea parțial neconstituțională a Legii nr. 358 din 31 iulie 2003, apreciind ca inadecvată o paralelă între Legea nr. 358 din 31 iulie 2003, parţial declarată neconstituţională prin Hotărârea Curţii nr. 9 din 30 martie 2004 şi legile contestate în prezenta cauză.

Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003, prin dispoziţiile sale, anula şi pensiile aflate în plată ale unor categorii speciale de angajaţi, vizate şi în sesizările care fac obiectul prezentei cauze. Astfel, în sensul constatărilor de la §79 supra, Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 aducea atingere unor drepturi de proprietate dobândite – pensiilor aflate în plată.

În consecință, instanța de fond just a remarcat că, dreptul reclamantului cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Or, Legea nouă nu este aplicabilă unei fapte din trecut conform prevederilor art. 6 din Codul civil.

Astfel, argumentulpărții apelante Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum că drepturile de pensionare ale procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46^2 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care însă nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor, nu poate fi reținut deoarece art. 46^2 din Legea menționată a fost introdus prin LP56 din 09.06.11, MO107- 109/01.07.11 art. 280, în vigoare din 01 iulie 2011, însă reclamantul beneficiază de pensie din 7 ianuarie 2004.

Astfel, dreptul social la beneficierea de pensie pentru vechimea în muncă, inclusiv cu recalcularea acesteia, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, a fost dobândit de reclamantul/intimat la 7 ianuarie 2004 şi are valoare economică incontestabilă.

În această privinţă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat că atunci când un Stat Parte pune în aplicare o legislație care prevede plata automată a unei prestaţii sociale – indiferent dacă acordarea acestei prestaţii depinde sau nu de plata prealabilă a contribuţiilor –această legislaţie trebuie să fie considerată ca generând un interes patrimonial ce ţine de domeniul de aplicare al articolului 1 din Protocolul nr.1 pentru persoanele care îndeplinesc cerinţele. De asemenea, Curtea a reţinut că, în lumina jurisprudenţei sale, art.1 din Protocolul nr. 1 la Convenţia Europeană se aplică fără a fi nevoie să se bazeze exclusiv pe relaţia între alocarea prestaţiilor sociale şi obligaţia de a plăti impozite sau alte contribuţii (a se vedea Gaygusuz v. Austria, Hotărârea din 16 septembrie 1996 şi Willis v. Marea Britanie, Hotărârea din 11 iunie 2002).

La fel, este important de menționoanat despre constatările Curţii Constituţionale din Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituţionalităţii unor prevederi ale art. I pct. 22 şi art. II-V din Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrând în contradicţie cu art. 22 din Constituţie. Conform regulii generale, legea nouă poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau îl poate înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desfiinţa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv şi efectele lui. De remarcat în context că art. 6 din Codul civil al Republicii Moldova stipulează expres că legea civilă nu are caracter retroactiv. Curtea relevă că prevederile art. 50 alin. (2) lit. a) şi b) sunt contrare principiului neretroactivităţii legii şi diminuează nivelul protecţiei sociale dobândit anterior.

Conform art.28 alin.(1) din Legea nr.317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituţională, actele Curţii Constituţionale sunt acte oficiale şi executorii, pe întreg teritoriul ţării, pentru toate autorităţile publice şi pentru toate persoanele juridice şi fizice, instanţa reliefează că cerinţele reclamantului urmau a fi analizate de către pârât anume în lumina faptului că nicio lege nouă nu era susceptibilă de a desfiinţa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul social al reclamantului la beneficierea de pensie pentru vechimea în muncă, inclusiv cu recalcularea acesteia, în dependenţă de majorarea salariului procurorului în exerciţiu.

Aplicat la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică şi astfel constituie un drept de proprietate al persoanei. În acest sens, Curtea susţine aprecierea autorităţilor dată drepturilor diminuate prin normele contestate ca drepturi potenţiale sau aleatorii.

Completul judiciar reiterează că Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, ca și cele anterioare (Legea nr. 902 din 29 ianuarie 1992, Legea nr. 118-XV din 14 martie 2003, Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008), asigura reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca funcție de demnitate publică, la o anumită vârstă – 50 de ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Astfel, modul de recalculare *a pensiei obținute anterior*, la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, se efectua în conformitate cu art. 5^1 alin. (3), lit. b) și art. 46^2 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (abrogat) și Legea nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (abrogat).

Completul de judecată concluzionează că prin noile reglementări nicidecum nu se prezumă schimbarea situaţiei pensionarilor, foşti colaboratori ai organelor procuraturii, care au dobândit dreptul la pensie până la intrarea în vigoare a acestor reglementări.

La fel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile, care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, Curtea a decis că, stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Totodată, indicând și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului.

Se consideră neîntemeiată poziţia părții apelante, precum că procurorii pensionaţi nu mai beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei în dependenţă de majorarea salariului procurorului în exerciţiu. Or, legislația nouă cu privire la Sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, precum și cu privire la Sistemul public de pensii au avut scopul introducerii unor criterii unice de salarizare și pensii în sectorul public, dar nicidecum din conţinutul acestor norme nu rezultă că procurorilor pensionaţi li se modifică condiţiile de calculare şi achitare a pensiei deja obținute, în situaţia în care această restricție nu a fost stipulată expres în modificările efectuate. Or, pentru ca noile reguli să poată fi aplicate situaţiilor apărute în modul şi în condiţiile stabilite de legea în vigoare la momentul dobândirii, la caz, a dreptului la pensie, în legea nouă urma să fie stipulat expres acest fapt.

Astfel, conform prevederilor Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare din sectorul bugetar, reclamantul/intimat, în calitate de procuror în demisie, a obţinut dreptul la toate înlesnirile, garanţiile,

recompensele şi suplimentele prevăzute pentru judecători, de care a beneficiat anterior.

Completul judiciar consideră relevantă speţei cauza Gaygusuz vs Austria, Hotărârea din 23 mai 1996, potrivit căreia, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, pensia constituie un drept patrimonial în sensul articolului 1 din Protocolul 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale şi se constată o discriminare în sensul articolului 14, dacă lipseşte o justificare obiectivă, rezonabilă, pentru diminuarea patrimoniului reclamantului.

Prin urmare, dreptul lui Sergiu Bacal în calitatea sa de procuror pensionat, la recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorului în exerciţiu, a fost dobândit în modul prevăzut de lege şi nu este susceptibil de a fi anulat. De altfel, refuzul recalculării şi achitării pensiei pentru vechimea în muncă procurorilor pensionaţi, fără o justificare obiectivă şi rezonabilă, provoacă discriminarea acestora în raport cu alţi pensionari, foşti colaboratori ai organelor procuraturii, care au obţinut câştig de cauză pe aceleaşi temeiuri, având la bază aceleaşi circumstanţe.

Cele expuse supra atestă cu certitudine că instanța de fond în mod corect a apreciat circumstanțele cauzei şi conform prevederilor legale a emis o hotărâre legală, întemeiată și nu există nici un motiv de casare al acesteia, urmând a fi menținută.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că, argumentele expuse de către Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelant poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Rîșcani) din 17 noiembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 noiembrie 2023.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici Grigore

Bostan Angela